

Venitul național brut

Conf. univ. dr. Ion Ghizdeanu*
Veronica Tudorescu**

Abstract. *Estimarea veniturii naționale brut este importantă pentru România, ca de altfel pentru orice țară, deoarece el măsoară venitul total câștigat de români și este util în comparațiile internaționale care evaluează puterea de cumpărare din diferite țări.*

Acest articol*** evidențiază problemele complexe întâlnite în evaluarea veniturii naționale brut, atât în termeni nominali, dar mai ales în termeni reali, probleme care apar fie din date statistice insuficiente (ex. deflatori pentru unele componente), fie din probleme metodologice de tratare a unor variabile (ex. veniturile și transferurile muncitorilor din străinătate).

După ce se stabilește diferența între produsul intern brut (PIB) și venitul național (VNB) din punct de vedere conceptual, este prezentată secvențial trecerea de la PIB la VNB, analizându-se poziția unuia față de celălalt (mai mic sau mai mare) prin prisma unor exemple din alte țări.

Articolul prezintă, de asemenea, prognoza veniturii naționale brut ținând seama de prognoza produsului intern brut și a elementelor de venituri din cadrul contului curent al balanței de plăți și concluzionează principalele dificultăți în procesul de prognoză.

Cuvinte cheie: Venit național, Deflatori, Distribuția veniturii pe țări, Prognoza veniturii naționale

Coduri JEL: E01, E31, E24, E17

1. Conceptul și importanța veniturii naționale brut

Venitul național brut (VNB) devine un indicator macroeconomic tot mai important odată cu decizia Comisiei Europene de utilizare a acestuia în evaluarea contribuțiilor financiare la bugetul comunitar ale țărilor membre.

După cum se cunoaște, venitul național brut reprezintă, pe de o parte, indicatorul utilizat pentru proiectarea contribuției totale a fiecărui stat membru la bugetul comunitar, iar pe de altă parte indicatorul pe baza căruia se evaluează contribuția din TVA a fiecărui stat membru.

Bugetul comunitar este întotdeauna un buget echilibrat. Având în vedere că el se bazează pe venituri relativ certe – o anumită contribuție a statelor membre dinainte stabilită, exceptând cota din taxa vamală pentru produsele care părăsesc teritoriul comunitar - proiecția bugetului comunitar pornește de la prognoza cheltuielilor necesare și, pe baza veniturii naționale brut realizat sau prognozat pe ansamblul Uniunii Europene, se stabilește un coeficient unic de ponderare prin care se determină valoarea maximă a contribuției fiecărui stat.

Pentru exercițiul actual bugetar contribuția fiecărei țări – cu unele excepții – reprezintă 1,24% din venitul național brut al acestora.

---

* cercetător științific gr. I, Institutul de Prognoză Economică, Președinte al Comisiei Naționale de Prognoză, e-mail: ion_ghizdeanu@cnp.ro

** director general, Comisia Națională de Prognoză, e-mail: veronica.tudorescu@cnp.ro

*** O sinteză a articolului a fost publicată în *Buletinul trimestrial* nr.4/2007 al Comisiei Naționale de Prognoză.

A doua utilizare a venitului național brut în programarea financiară constă în aceea că valoarea maximă a resursei bazată pe TVA are ca referință acest parametru. Astfel, baza luată în calcul în vederea aplicării unei cote unice de TVA nu poate depăși 50% din venitul național brut al unui stat membru.

Însemnătatea venitului național brut în exercițiul bugetar provine din expresivitatea sa, dată de faptul că acesta măsoară veniturile obținute din activitatea unei națiuni (unei țări) și nu se limitează la rezultatele obținute pe un anumit teritoriu, ca în cazul produsului intern brut.

Conform SEC`95, venitul național brut reprezintă ansamblul veniturilor primare primite de către unitățile instituționale rezidente, iar produsul intern brut rezultatul final al activității de producție al unităților productive rezidente. Chiar dacă aceste definiții – preluate și de INS – sunt dificil de înțeles datorită caracterului foarte tehnic și ermetic al exprimării, totuși ele reflectă deosebirea esențială dintre cei doi macroindicatori, respectiv aceea că în timp ce PIB-ul reflectă activitatea pe un anumit teritoriu, VNB-ul reflectă activitatea unităților naționale indiferent de locul de desfășurare. Clarificarea vine din accepțiunea dată termenului de „rezidență” în contabilitatea națională. Rezidența este privită nu ca domiciliu, ci în funcție de „interesul economic” și pe baza acestui criteriu, care este în fapt criteriul teritorialității din vechiul sistem european de conturi, se evaluează rezultatele economice.

În această optică, venitul național brut reprezintă totalitatea veniturilor obținute de factorii de producție naționali, inclusiv cele rezultate din activitatea din străinătate, în timp ce produsul intern brut înseamnă totalitatea veniturilor (valoarea adăugată brută) obținute pe teritoriul unei țări, inclusiv de către factorii de producție străini.

Metodologic, din cele două definiții rezultă că venitul național brut este produsul intern brut ajustat cu diferența dintre intrările de venituri rezultate din activitatea externă a factorilor de producție naționali și ieșirile de venituri ca urmare a activității interne a factorilor de producție de altă naționalitate.

De exemplu, profitul realizat de o societate comercială din Franța care activează în România este inclus în PIB-ul României și nu este inclus în VNB-ul României, dar este inclus în VNB-ul Franței. Profitul realizat de o societate din România care activează în Franța este inclus în PIB-ul Franței și în VNB-ul României. Cetățenii români care lucrează cu contract în Italia obțin o remunerație care este inclusă în PIB-ul Italiei și în VNB-ul României.

Ca o concluzie, diferența clară între cei doi indicatori este că PIB-ul însumează veniturile totale realizate în interiorul unei țări (exemplu România), iar VNB-ul însumează veniturile totale realizate de toți cetățenii unei națiuni (exemplu români).

O utilizare importantă a VNB-ului, larg răspândită în comparațiile internaționale, constă în cuantificarea prosperității unei economii și, ca urmare, a standardului de viață al națiunii care o creează, pe baza indicatorului VNB pe locuitor. În analizele interne, evaluarea evoluției în timp a nivelului de trai poate fi realizată pe baza indicatorului VNB pe locuitor exprimat în euro sau chiar PIB pe locuitor. Aceasta presupune o mare volatilitate întrucât modificările de la an la an pot fi afectate de modificările oricărei componente: creșterea reală, prețuri sau cursul de schimb.

Banca Mondială utilizează o metodă de calmare a fluctuațiilor cursului de schimb, respectiv media mobilă pe trei ani a acestuia ca factor de conversie. Această metodă este cunoscută sub denumirea de metoda *Atlas*.

Totuși, pentru acuratețea rezultatelor, în programele de comparații internaționale în care se măsoară valoarea reală a venitului produs de o economie comparativ cu alte economii, se utilizează ca factor de conversie paritatea puterii de cumpărare (PPC) – puterea de cumpărare standard (PCS) în programele desfășurate de Comisia Europeană – care ține seama de diferențele între prețurile relative ale bunurilor și serviciilor din fiecare țară.

S-a constatat faptul că în țările aflate în dezvoltare VNB-ul măsurat în termeni de PPC este mai mare decât cel măsurat utilizând metoda Atlas sau ratele de schimb.

VNB pe locuitor

	2005	2006	2007
Metoda PPC, Banca Mondială, dolari internaționali	8940	10150	10980
Metoda Atlas, dolari (medie mobilă 3 ani)	4439	5494	7428
Curs de schimb lei/\$, dolari	4086	5152	6658

Sursa: *Calculule CNP pe baza datelor INS*

Pentru metoda PPC – World Development Indicators, Banca Mondială

2. Trecerea de la PIB la VNB

Relațiile și diferențele dintre cei doi indicatori pot fi explicitate prin modul de determinare din Tabelul Conturilor Economice Integrate (TCEI) conform Anexei nr. 1.

Determinarea VNB reprezintă o cerință și o etapă importantă în evaluarea capacității sau necesarului de finanțare al unei economii, care se realizează prin intermediul **venitului disponibil brut** (VDB). Acesta este egal cu venitul național brut la care se adaugă transferurile curente (impozite pe venit și patrimoniu, cotizații sociale, prestații sociale, alte transferuri curente) primite de unitățile rezidente de la restul lumii și din care se scad transferurile curente plătite de unitățile rezidente la restul lumii. Alte transferuri curente plătite cuprind, printre altele, contribuțiile României la diferite organisme internaționale, iar cele încasate, fondurile primite de la UE sub forma asistenței tehnice (fără transferuri de capital). În România, transferurile curente cuprind și cea mai mare parte din câștigurile rezidenților români care lucrează în străinătate care nu pot fi clasificate ca venituri din muncă.

Capacitatea sau necesarul de finanțare, echivalentă deficitului de cont curent, reprezintă, în esență, soldul dintre formarea brută de capital fix și disponibilul pentru această destinație din VNB. Pe exemplul datelor INS din 2005 (cele mai recente date publicate), modul de calcul este conform Anexei nr. 2.

3. Diferențe între VNB și PIB

Din punct de vedere contabil, trecerea de la PIB la VNB se realizează prin adăugarea veniturilor primare primite de agenții economici rezidenți în țara pentru care se face calculul pentru activități desfășurate în străinătate și deducerea veniturilor primare realizate în țara în cauză dar transferate în țările în care agenții economici își au rezidența. Veniturile primare care intră în acest calcul sunt de natura veniturilor salariale și din proprietate, dobânzi, dividende sau profitul reinvestit al agenților economici străini.

Ponderea VNB în PIB în unele țări europene

- % -

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Cehia	-3,4	-4,6	-4,3	-5,5	-4,9	-5,4
Irlanda	-15,5	-17,0	-14,6	-14,6	-14,8	-13,9
Italia	-0,7	-0,8	-0,8	-0,6	-0,4	-0,3
Luxemburg	-11,2	-17,1	-24,2	-13,1	-16,7	-18,2
Polonia	-0,7	-0,8	-1,5	-4,0	-3,4	..
Portugalia	-2,9	-2,1	-1,3	-1,6	-2,1	-3,2
Spania	-1,6	-1,5	-1,2	-1,3	-1,4	-1,7

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ungaria	-5,3	-5,5	-5,0	-5,9	-5,9	-7,2
România	-0,7	-1,0	-2,3	-4,2	-3,0	-3,3
Danemarca	-1,4	-1,2	-0,6	0,5	0,8	1,4
Grecia	0,1	-0,3	-1,0	-1,2	-2,0	-1,8
Germania	-1,0	-1,2	-0,7	0,7	0,9	1,0
Slovacia	0,1	-0,3	-0,8	0,4	-2,6	-3,0
Elvetia	4,6	3,2	7,6	7,1	9,4	9,2
Franta	1,2	0,3	0,6	0,8	0,8	0,8
Olanda	0,8	0,9	1,1	2,7	0,6	1,6

Sursa: *Organizația Economică de Cooperare și Dezvoltare*

Fenomenul de delocalizare care se manifestă și investițiile străine tot mai multe au făcut ca, în general, diferențele între VNB și PIB să fie negative.

Pentru țări mari, precum Germania, diferențele au fost mici (între -1,4% și 1,4% din PIB), dar pentru o țară mică, precum Luxemburg, care plătește o sumă substanțială din PIB ca venituri primare către „restul lumii” (termenul utilizat în conturi naționale care semnifică toate țările altele decât țara în cauză) aceasta este mai mare, ajungând chiar până la -24,2% în 2003. Veniturile primare sunt în special venituri salariale și dobânzi plătite pentru banii investiți în Luxemburg. Irlanda este într-o situație comparabilă, întrucât plătește dividende substanțiale companiilor-mamă ale firmelor americane multinaționale.

Țările net beneficiare ale expansiunii economice, cu un VNB în permanență mai mare decât PIB, ca urmare a utilizării în exterior a factorilor de producție naționali, sunt Elveția, Franța și Olanda.

În România situația este similară cu cea a țărilor beneficiare a fluxurilor de investiții străine. În ultimii ani soldul s-a accentuat în condițiile în care și investițiile străine directe s-au majorat substanțial, în perioada 2004-2006 fiind de circa 20 mld. Euro, dublu față de perioada 1990-2003 când au fost de circa 10 mld. Euro. Diferențele conceptuale dintre VNB și PIB se reflectă și în utilizarea diferită a acestora în lucrările de analiză macroeconomică.

Creșterea economică și implicit convergența reală sunt procese evaluate pe baza evoluției produsului intern brut. Venitul național brut este utilizat – așa cum s-a evidențiat anterior – în proiecția bugetului comunitar, precum și în analize privind standardul de viață. Chiar dacă nivelul de trai (puterea de cumpărare) se poate aprecia și prin prisma PIB, totuși prevalează utilizarea VNB.

4. Venitul național brut în România – prezent și perspective

Așa cum s-a arătat anterior, **România prezintă un sold negativ al utilizării factorilor de producție**, veniturile aferente factorilor de producție de altă naționalitate (în special capitalul străin) care diminuează produsul intern brut obținut fiind tot mai mari. Ca urmare, **veniturile primare nete au fost în 2006 de peste 2,5 ori mai mari decât cele din 2003**. În cadrul actualului ciclu de creștere economică, din perspectiva evoluției soldului negativ al veniturilor primare, ies în evidență anii 2003 și 2004, ani în care ponderea acestui sold în PIB s-a majorat brusc, de la 1% în 2002 la 4,2% în 2004 (2,3% în anul 2003).

Această evoluție a afectat venitul național brut, care – atât în termeni nominali, cât și în termeni reali – a înregistrat în anii respectivi o creștere mult sub cea a produsului intern brut.

Produsul intern brut și venitul național brut

	2003	2004	2005	2006	2007
PIB, mil. lei	197564,8	246468,6	288176,1	344535,4	404708,8
- creștere nominală, %	30,4	24,8	16,9	19,6	17,5
- creștere reală, %	5,2	8,5	4,2	7,9	6,0
Venituri primare nete în raport cu restul lumii, mil. lei	-4497,2	-10274,4	-8490,8	-11438,4	-14629,2
Ponderea veniturilor nete în PIB - %	-2,28	-4,17	-2,95	-3,32	-3,61
VNB, mil. lei	193067,6	236194,2	279685,3	333097,0	390079,6
- creștere nominală, %	28,7	22,3	18,4	19,1	17,1
- creștere reală, %	3,9	6,4	5,5	7,4	5,7

Sursa: *Calculule CNP pe baza datelor INS.*

Pentru creșterea VNB real s-a utilizat deflatorul PIB.

Decalajul de dinamică dintre cei doi indicatori exprimă într-o anumită măsură contribuția investițiilor străine la creșterea economică internă. Acest aspect este ilustrat și de structura soldului negativ al veniturilor primare. Astfel, în perioada 2005-2007 soldul datorat investițiilor străine (profitul reinvestit) a fost chiar mai mare decât soldul final al veniturilor.

Structura veniturilor primare nete

	2003	2004	2005	2006	2007
Veniturile nete în relația cu restul lumii, mil. euro	-1195	-2535	-2326	-3246	-4416
<i>din care % din total:</i>					
- remunerația angajaților	7,7	3,4	32,3	27,4	25,9
- din investiții directe	-65,8	-82,0	-103,8	-102,7	-104,4
- din investiții de portofoliu	-6,3	-3,6	-3,0	-3,1	4,1
- din dobânzi	-35,6	-17,8	-25,5	-21,6	-25,7

Sursa: *Banca Națională a României*

Structura veniturilor primare nete relevă o a doua caracteristică a modului de utilizare a factorilor de producție, caracteristică, de altfel, comună țărilor emergente, noi membre ale UE. Este vorba de faptul că **aproape singurul factor național valorificat în exterior este forța de muncă**. Menționăm că în această categorie nu se include circulația temporară a forței de muncă, care, în acest caz, își menține interesul economic în țară, veniturile fiind de natura transferurilor și nu a veniturilor din muncă. Totuși în anul 2007 a apărut o schimbare de influență în sens pozitiv, respectiv veniturile din investiții de portofoliu ale rezidenților români în străinătate au fost superioare celor ale rezidenților străini în România, soldul acestora reprezentând 4,1% din soldul total al veniturilor.

Totuși, este de remarcat că veniturile din muncă atenuază deficitul dat de utilizarea capitalului străin în România, ponderea lor crescând de la 7,7% în 2003 la 27,4% în 2006.

Dacă transferurile nete ale lucrătorilor ar fi înregistrate ca venituri nete în contul curent, atunci venitul național brut ajustat cu aceste sume ar deveni mai mare decât produsul

intern brut, ceea ce s-ar transpune într-o îmbunătățire a indicatorului care măsoară, din punct de vedere economic, nivelul de trai al populației, respectiv VNB pe locuitor.

	2005	2006	2007
Venituri nete + transf. nete ale lucrătorilor, mil. euro	706	1107	362
- % din PIB	0,9	1,1	0,3
VNB ajustat, mil. lei	290734	348437	405917
VNB ajustat - VNB, % din PIB	3,8	4,5	3,9

Sursa: Calcule CNP pe baza datelor INS

Proгноza veniturii național brut pe termen mediu, bazată pe evoluția anterioară, precum și pe estimările exogene ale produsului intern brut și balanței veniturilor, evidențiază o mai mare constanță în creșterea reală și nominală a acestuia, în condițiile unei ușoare reduceri a ponderii veniturilor nete negative.

Comparativ, pentru perioada 2008-2013, în condițiile unui ritm mediu anual de creștere a PIB de 5,9%, pentru VNB s-a prognozat un ritm mediu anual de 6,0%.

Proгноza veniturii național brut

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PIB, mil. lei	475000	546800	618300	692700	769300	841000
- creștere nominală, %	17,4	15,1	13,1	12,0	11,1	9,3
- creștere reală, %	6,5	6,1	5,8	5,8	5,7	5,7
Venituri primare nete în raport cu restul lumii, mil. lei	-16330	-18975	-21801	-23976	-26400	-28438
Ponderea veniturilor nete în PIB - %	-3,4	-3,5	-3,5	-3,5	-3,4	-3,4
VNB, mil. lei	458670	527825	596499	668724	742900	812563
- creștere nominală, %	17,6	15,1	13,0	12,1	11,1	9,4
- creștere reală, %	6,7	6,1	5,7	5,8	5,8	5,7

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Deși necesitățile de programare financiară ale Comisiei Europene au făcut ca încă din 2005 CNP să efectueze proiecții ale veniturii național brut, totuși procesul rămâne dificil și prezintă încă elemente de incertitudine.

Dificultatea prognozei VNB este dată de două caracteristici metodologice care-l diferențiază de produsul intern brut, respectiv:

- Venitul național brut reprezintă un agregat rezultat din statistica macroeconomică a veniturilor, ca sold al contului de alocare primară a veniturii din cadrul Tabloului Conturilor Economice Integrate. Ca urmare, venitul național brut rezultă exclusiv în termeni nominali și cu periodicitate anuală.
- Evaluarea sa nu se efectuează prin mai multe metode, precum produsul intern brut, fiind astfel foarte dificil de identificat factorii specifici de evoluție.

Ca urmare, prognoza VNB înseamnă în fapt ajustarea PIB cu fluxul financiar al factorilor de producție naționali care nu-și desfășoară activitatea pe teritoriul țării respective (de rezidență). Aceste fluxuri sunt în termeni valutari, ceea ce induce necesitatea transpunerii lor în monedă națională, precum și prognoza în avans a contului curent.

Dacă prognoza în termeni nominali beneficiază, pe lângă seria statistică necesară, de faptul că, structural, ceea ce se adaugă sau se scade din PIB nu prezintă variații anuale deosebite, prognoza în termeni reali este mult mai dificilă pentru că nu există – ca etalon – un trend anterior al deflatorului VNB.

Comparații internaționale

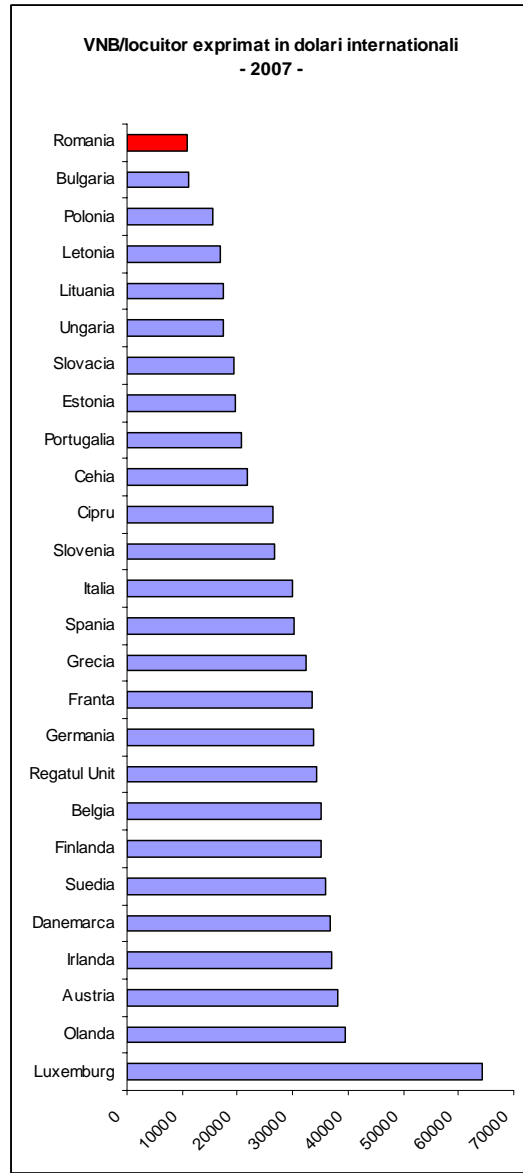
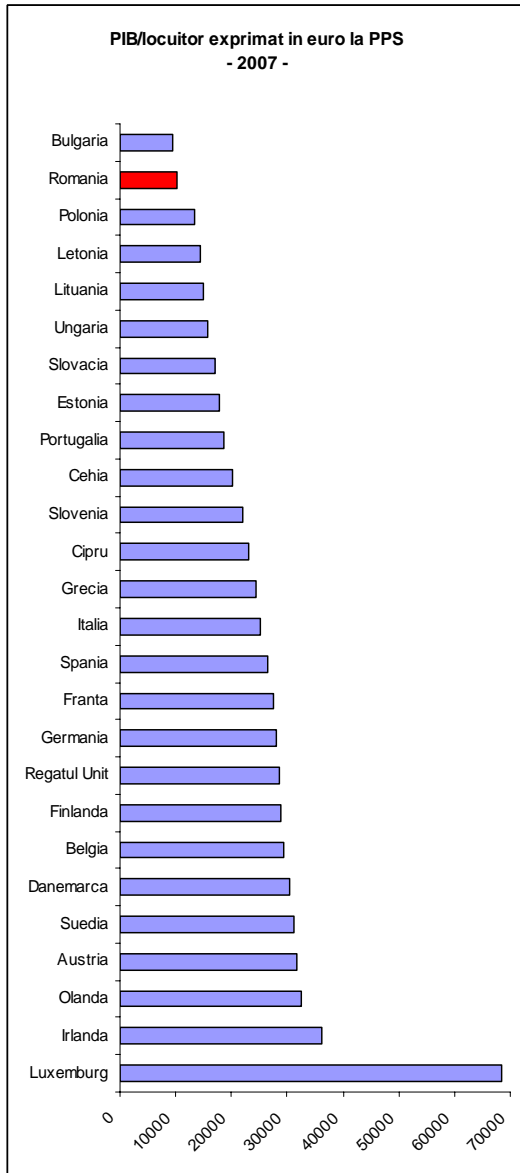
Comisia Europeană realizează anual o ierarhizare a statelor membre ale UE în funcție de PIB pe locuitor exprimat în PCS - euro (*Purchasing Power Standard - PPS*). Pentru o imagine sugestivă a disparităților regionale în cadrul UE, se calculează poziția fiecărui stat membru față de media UE prin intermediul raportului dintre PIB pe locuitor al unui stat și media PIB pe locuitor la nivelul celor 27 de state membre. Astfel, acest raport variază în anul 2007 de la 38% (poziția Bulgariei) și 276% (poziția Luxemburgului).

Pozițiile superioare mediei UE27 au variat de la 101% (Italia) la 146% (Irlanda), exceptând, desigur, Luxemburg care are un PIB pe locuitor aproape de 3 ori mai mare decât media. În această situație sunt 12 state membre.

În poziții inferioare mediei s-au situat 14 state membre, incluzând cele 12 țări noi intrate în UE, pe de o parte, și Grecia (98%) și Portugalia (75%), pe de altă parte. România a ajuns să reprezinte 41% din media UE27.

Programul de comparații internaționale realizat de Banca Mondială în colaborare cu alte instituții ierarhizează statele lumii în funcție de VNB pe locuitor exprimat în PPC – dolari internaționali (*Purchasing Power Parity*).

După cum se observă în graficul de mai jos, în ceea ce privește ierarhia statelor membre ale UE, nu sunt schimbări majore de poziție, decât de 1-2 locuri.

Tabloul conturilor economice integrate 2005

- mil. lei -

	Economia totala		Restul lumii		
	UTILIZARI	RESURSE	UTILIZARI	RESURSE	
Contul exterior al operatiunilor cu bunuri si servicii					
Export de bunuri si servicii			95595,6		
Export de bunuri			80662,7		
Export de servicii			14932,9		
Import de bunuri si servicii				124965,7	
Import de bunuri				108866,8	
Import de servicii				16098,9	
B11 Soldul schimburilor exterioare			-29370,1		
Contul de productie					
Export de bunuri si servicii			95595,6		
Import de bunuri si servicii				124965,7	
Productia de bunuri si servicii		547118,9			
Productia de piata		432807,5			
Productia pentru consum final propriu (al SQS)		61239,6			
Alta productie non-piata (adm. publica si privata)		53071,8			
Consum intermediar	292616,1				
Impozite pe produs-subventii pe produs		33673,3			
B1 Valoarea adaugata bruta	254502,8				
B1* Produs intern brut	288176,1		-29370,1		Export net
Contul de exploatare					
Valoarea adaugata bruta		254502,8			
Subventii de exploatare	-2315,0				
Retributia factorilor(salarii, impozite legate de prod. si import)	114309,2				
B2 Excedentul brut de exploatare	142508,6				
Contul de alocare primara a veniturii					
Excedentul brut de exploatare		142508,6			
Salarii, impozite legate de prod. si import		152795,4	2788,1	65,1	
Subventii de exploatare si import, venituri din proprietate, operatiuni de asigurare, transf. curente	33337,2	17718,5	1600,8	12814,6	
B5 Venitul national brut (VNB)	279685,3		-8490,8		Venituri nete

Sursa: Institutul Național de Statistică

Tabloul conturilor economice integrate 2005

- mil. lei -

	Economia totala		Restul lumii		
	UTILIZARI	RESURSE	UTILIZARI	RESURSE	
Contul de distribuire secundara a venitului					
Venitul national brut		279685,3			
Impozite pe venit, pe patrimoniu, cotizatii sociale, prestatii sociale, alte transferuri	79503,1	91704,0	13835,5	1634,6	
B6 Venitul disponibil brut	291886,2		12200,9		Transferuri nete
Contul de utilizare a venitului disponibil					
Venitul disponibil brut		291886,2			
Cheltuiala pentru consum final	252282,4				
Cheltuiala pentru consum individual	226947,0				
Cheltuiala pentru consum colectiv	25335,4				
B8 Economia bruta	39603,8				
B12 Soldul operatiunilor curente cu exteriorul			25660		
Contul de capital					
Economia bruta		39603,8		25660	
Transferuri de capital de primit		5918,2		369,2	
Transferuri de capital de platit		-2956,9		-3330,5	
B10.1 Variatii ale valorii nete datorate economiei si transferurilor de capital	42565,1		22698,7		
Contul de active nefinanciare					
Variatii ale valorii nete datorate economiei si transferurilor de capital		42565,1		22698,7	
Formarea bruta de capital fix, variatia stocurilor	66503,8				
Variatia stocurilor	-1240,0				
B9 Capacitatea(+) sau necesarul(-) de finantare	-22698,7		22698,7		

Sursa: Institutul Național de Statistică

Bibliografie

1. Capanu, I., Wagner, P., Secăreanu, C. - *Statistică macroeconomică, Editura economică, București, 1997*
2. Dinga, Emil - *Convergența structurală a României cu UE, Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu", Academia Română, București, 2008*
3. Dochia, Aurelian - *România: provocări și perspective europene în volumul "România în contextul extinderii Uniunii Europene", Institutul European din România, București, 2005*
4. Ghizdeanu, Ion - *Macroeconomie aplicată, Editura Bren, București, 2007*
5. Ivan-Ungureanu, Clementina - *Contabilitatea națională – concepte, metodologii și aplicații, Casa de editură ERICSON, București, 2003*
6. Tănase, Florina - *Prețurile și indicatorii macroeconomici, Editura ALL, București, 1998*
7. xxx - *Spring Economic Forecasting 2008, Comisia Europeană, DG ECFIN*